

Voorkomen van infecties bij prothesiologie

Een infectie bij een prothese is een ernstige complicatie waarbij men iedere maatregel dient te nemen om deze te voorkomen.

Om een infectie van de operatiewond te voorkomen wordt u voor de operatie gedurende vijf dagen behandeld met een ontsmettende zeep en een neuszalf met antibioticum.

Wondinfecties

Bij iedere operatie bestaat er een risico op een infectie van de operatiewond. Dit is met name bij operaties waarbij er een prothese wordt geplaatst van een gewricht een risico, omdat de infectie kan uitbreiden richting de prothese. Dit laatste is een ernstige complicatie, waarbij het herstelproces na een operatie wordt vertraagd, patiënten antibiotica moeten gebruiken, in sommige gevallen het nieuwe kunstgewricht gespoeld moet worden of in zeer zeldzame gevallen de prothese tijdelijk verwijderd moet worden.

De Staphylococcus aureus

Een wondinfectie wordt meestal veroorzaakt door een bacterie, de 'Staphylococcus aureus'.

Eén op de drie gezonde mensen draagt de bacterie bij zich op de huid en in de neus. Voor gezonde mensen is deze bacterie ongevaarlijk en veroorzaakt het geen problemen of klachten. Bij een operatie is dit een ander verhaal. De bacterie kan bij een open wond, zoals het geval is bij een operatie, een infectie veroorzaken van de wond. Deze infectie kan zich vervolgens verder uitbreiden naar de prothese.

Voorkomen wondinfectie

We proberen het risico op een infectie te minimaliseren door voor de operatie de patiënt te behandelen met een desinfecterende zeepoplossing en een antibioticumzalf voor in de neus. De bacterie wordt hierdoor van de huid en uit de neus verwijderd.

Om te voorkomen dat u zichzelf tijdens de behandeling opnieuw besmet, is het belangrijk dat u dagelijks een schone handdoek gebruikt om zich af te drogen, dagelijks schone kleding aantrekt (voor de dag en de nacht) en het liefst dagelijks (maar in ieder geval op de eerste nacht van de behandeling en de nacht voor de operatie) het beddengoed verschoont. De bacteriën van de huid kunnen gaan zitten in kleding, handdoek en beddengoed dat u heeft gedragen/gebruikt. Als u deze de volgende dag weer gebruikt kunt u de behandelde huid opnieuw besmetten met deze bacterie.

Hibiscrub®

Hibiscrub® is een desinfecterende (ontsmettende) zeepoplossing met als werkzame stof chloorhexidine, die het aantal bacteriën en bepaalde schimmels op de huid vermindert.

Wanneer mag u Hibiscrub® niet gebruiken:

- **Indien u overgevoelig bent voor chloorhexidine. Als alternatief kan dan betadine shampoo gebruikt worden. Geef een allergie van te voren duidelijk aan bij uw arts;**
- **Hibiscrub® mag niet worden gebruikt op open wonden.**

Gebruiksaanwijzing Hibiscrub®

Gebruik Hibiscrub® één keer per dag tijdens het douchen. Het tijdstip van de dag dat u zich wast is niet belangrijk:

- U start met Hibiscrub® vier dagen voor de operatie en de dag van de operatie (dus vijf dagen in totaal);
- U mag zich in de ochtend of in de avond wassen, de keus is aan u. Met uitzondering de dag van de operatie dient u zich voor de operatie nog thuis te wassen met Hibiscrub®;
- Was uw hele lichaam met de Hibiscrub®;
- De haren moet u (minimaal) op de eerste dag en op de dag van de operatie wassen met Hibiscrub®, maar vaker mag ook. Wilt u op de andere dagen de haren wassen met reguliere shampoo, doe dit dan eerst en spoel hierna grondig uit met water en zorg dat er geen shampoo resten op het lichaam aanwezig zijn. Dit werkt de desinfecterende werking van Hibiscrub® tegen;
- Bevochtig het gehele lichaam;
- Maak een washandje vochtig met water en doe hier een flinke scheut Hibiscrub® op;
- Volg de volgorde en aanwijzingen zoals staat beschreven in het schema;
- Laat het ongeveer één minuut inwerken;
- Gebruik dagelijks een schoon washandje voor de Hibiscrub®;
- Gebruik geen zeep naast de Hibiscrub®, dit vermindert het desinfecteerde effect;
- Los Hibiscrub® niet op in water (bijvoorbeeld in bad) omdat dit de werking ervan vermindert;
- Spoel uw lichaam goed af met water;
- Droog u na het wassen goed af met een schone handdoek;
- Na het douchen trekt u schone (nacht)kleding aan;
- Draag iedere dag en nacht schone (onder)kleding;
- Reinig het bad/de douche en de wasbak na iedere wasbeurt met schone (wegwerpbare) doek en reinigingsmiddel;
- Voorzie uw bed het liefst dagelijks, maar in ieder geval de eerste nacht na gebruik van de Hibiscrub® en de nacht voor de operatie van schone beddengoed;
- Poets uw tanden grondig met tandpasta.

Let op:

- Vermijd contact met de ogen, neus, mond of oren. Het kan slijmvliezen irriteren en beschadigen. Mocht dit onverhoopt toch gebeuren spoel dan direct goed uit met ruim water;
- Was op de dag van de operatie ook met Hibiscrub®. Als dit niet lukt, neem dan de Hibiscrub® mee naar de kliniek en geef dit direct aan bij de verpleegkundige zodat de behandeling afgemaakt kan worden;
- De Hibiscrub® krijgt u niet vergoed van uw zorgverzekeraar en kost ongeveer €10 per 250 ml;
- Hibiscrub® kan vlekken maken in kleding en linnengoed. Deze zijn moeilijk uitwasbaar.

Bijwerkingen:

- Bijwerkingen treden in het algemeen pas op bij langdurig gebruik en/of bij gebruik op slijmvliezen of beschadigde huid;
- Huidirritatie, jeuk, eczeem, netelroos, huiduitslag, blaren of blaasjes, overgevoeligheid voor zonlicht. Bij gebruik van een preparaat waarin alcohol zit tevens: droge en schrale huid, pijn bij aanwezigheid van kloven, roodheid en oedeem;
- Zelden: overgevoeligheid en allergische reactie;

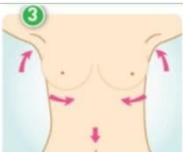
GEBRUIKSAANWIJZING HIBISCRUB®

1 Bevochtig het hele lichaam, het gezicht en het haar. Was de handen met Hibiscrub® en reinig goed het gebied rond en onder de nagels

2 Gebruik een schoon washandje. Was haar en gezicht met speciale aandacht voor de hals, het gebied rond de neus en rond de oren. Zorg ervoor dat er geen zeep in de oren, neus, mond en ogen komt.

3 Was het bovenlichaam en besteed vooral aandacht aan de oksels, de navel en het gebied onder de borsten

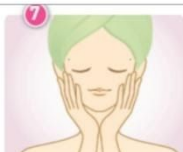
4 Was benen en voeten, besteed vooral aandacht aan het gebied tussen de tenen, rond de teennagels en de voetzolen

5 Was tenslotte het onderlichaam met speciale aandacht voor de genitaliën, de bilnaad, de billen en het gebied tussen de anus en de genitaliën (het perineum) Voor de vrouwen: reinig ook goed tussen de schaamlippen en let hierbij op dat er geen Hibiscrub® in de vagina komt, dit kan irriteren Voor de mannen: was ook goed onder voorhuid en het scrotum

6 Laat de Hibiscrub® circa één minuut inwerken en spoel het hele lichaam zorgvuldig af

7 Droog u goed af met een schone handdoek. Gebruik geen crème, bodylotion of dergelijke. Trek schone (nacht)kleding aan en verschoon het beddengoed minimaal twee keer tijdens de behandeling (dit mag ook vaker) op de eerste nacht en de nacht voor de operatie

8 Poets uw tanden grondig met tandpasta

Gebruiksaanwijzing van Hibiscrub®

Bactroban®

Bactroban® (Mupirocine) is een antibioticumzalf gericht op het verwijderen van de Staphylococcus aureus bacterie uit de neus.

Gebruiksaanwijzing Bactroban®

- Start vier dagen voor de operatie met het gebruik van de Bactroban® neuszalf. Op de dag van de operatie zelf gebruikt u ook de Bactroban® (dus vijf dagen in totaal);
- Was en droog uw handen goed voor gebruik;
- Draai de dop van de tube en knijp een kleine hoeveelheid zalf (ter grootte van een luciferkopje) op uw schone pink of op een schoon wattenstaafje;
- Breng de zalf aan in het voorste gedeelte (in het neuspuntje) van één van de neusgaten;
- Herhaal dit voor het andere neusgat met uw andere (schone) pink of gebruik hiervoor een schoon wattenstaafje;
- Druk de neus met duim en wijsvinger dicht en masseer zachtjes gedurende tien seconden, zodat de zalf zich in de neus verdeelt;
- Was en droog uw handen weer en draai de dop terug op de tube;
- De neuszalf moet gedurende vijf opeenvolgende dagen, drie maal daags worden aangebracht.

Let op:

- **Gebruik de dag van de operatie ook de Bactroban®. Indien u dit lukt, neem de Bactroban® neuszalf dan mee naar de kliniek en geef dit direct aan bij de verpleegkundige zodat de behandeling af gemaakt kan worden;**
- **De Bactroban® neuszalf krijgt u vergoed van uw zorgverzekeraar.**

Bijwerkingen:

- Vaak (1-10%): brandend gevoel;
- Soms (0,1-1%): overige huidklachten (jeuk, irritatie, roodheid, droogheid), overgevoeligheid;
- Zeer zelden (< 0,01%): allergische reactie.

GEBRUIKSAANWIJZING BACTROBAN®

Was en droog uw handen

Draai de dop van de tube
Brenge een kleine hoeveelheid zalf ter grootte
van een luciferkopje aan op uw pink of schoon
wattenstaafje

Brenge de zalf aan in de neuspunt

Herhaal dit voor uw andere neusgat.
Brenge hiervoor de zalf aan op uw
andere (schone) pink of schoon
wattenstaafje

Brenge de zalf aan in de
andere neuspunt

Knijp voorzichtig de
neus dicht en masseer
zachtjes gedurende
10 seconden zodat
de zalf zich verspreidt
in de hele neus

Was en droog uw handen
Draai de dop weer op de tube

Gebruiksaanwijzing van Bactroban®

Samengevat

In het schema staat per dag samengevat wat er dient te gebeuren als voorbereiding op de operatie.

		4 DAGEN VOOR DE OPERATIE	3 DAGEN VOOR DE OPERATIE	2 DAGEN VOOR DE OPERATIE	DAG VOOR DE OPERATIE	DAG VAN DE OPERATIE
BACTROBAN 	OCHTEND	✓	✓	✓	✓	✓
	MIDDAG	✓	✓	✓	✓	✓
	AVOND	✓	✓	✓	✓	✓
HIBISCRUB 	LICHAAM	✓	✓	✓	✓	✓
	HAREN	✓	✗	✗	✗	✓
SCHOON GEBRUIKEN 		HANDDOEK WASHANDJE ONDERGOED KOUSEN KLEDING NACHTKLEDING	HANDDOEK WASHANDJE ONDERGOED KOUSEN KLEDING NACHTKLEDING	HANDDOEK WASHANDJE ONDERGOED KOUSEN KLEDING NACHTKLEDING	HANDDOEK WASHANDJE ONDERGOED KOUSEN KLEDING NACHTKLEDING	HANDDOEK WASHANDJE ONDERGOED KOUSEN KLEDING NACHTKLEDING
VERSCHONEN BEDDENGOED 		✓	✗	✗	✓	✗

Schema dagelijkse acties ter voorkomen van infecties bij prothesiologie.